

Az olvasóhoz

Miért éppen erről...

Aktuális téma-e a szexuális visszaélés, bántalmazás?

Még jó szó sincsen rá magyarul – hiszen az abúzus szótól joggal idegenkednek sokan –, az ismertté váló esetek száma viszonylag alacsony; miközben annyi megoldásra, feldolgozásra váró téma van, miért készítettünk hát tematikus számot erről a periférikusnak látszó kérdésről?

Miközben az ismertté váló esetek száma nálunk is viszonylag alacsony, azt is tudnunk kell, hogy a szakirodalom szerint még azokban az országokban is csak a jéghegy csúcsa látszik, ahol évtizede nagy nyilvánosságot kapott e kérdés, és beszélnek, írnak róla, tanítják a szakembereket és laikusokat az elkerülés, feldolgozás mikéntjére.

Magyarországon a szexualitásról is kevés szó esik, több évtizedes vita folyik a gyerekek „családi életre neveléséről”, „szexuális felvilágosításáról”, az iskola, család felelősségéről. Keverednek a fogalmak szerelem, szexus, érzelmek, szabadság, szabadosság, házasság és házasságon kívüli kapcsolatok, válás, homoszexualitás körül.

Noha sokféle oldalról éri vád a rengeteg reklámot, erotikus filmet, a pornót, prostitúciót, az emberek különböző csoportjai hol a túlzottnak vélt nyíltsággal és „erkölcstelenséggel”, hol a még mindig nem eléggé nyíltak és tabumentesnek tartott nyilvánossággal elégedetlenek, mégsem indultak el azok a folyamatok, amelyeket a világ nyugati felén az állampolgári öntudatosodás és érdekérvényesítési törekvések, a hatvanas-hetvenes évek erőszakellenessége, a nőmozgalmak és nem utolsósorban a lélektannak, a humanisztikus pszichológiának az elmúlt évtizedekben végbement látványos népszerűsödése és elterjedése okozott. Ezzel nem akarnánk azt állítani, hogy a prűderia, tudatlanság és az erőszakra is csábító pornográfia együttélése a felvilágosult, egészséges életörömmel nem jellemző a világ fejlettek nevezett részén, de a tájékoztatás, a megelőzés és védelem lehetősége jóval szélesebb, éppen a nyilvánosság erejénél fogva, nem is beszélve az oktatásba szervesen beépült lehetőségekről, amelyekhez minden segítő-szakmájú ember hozzáfér. Nálunk ennek hiányában még nehezebb beszélni egy olyan jelenségről, amely azokat a kérdéseket és vonzatait is óhatalanul felveti, amelyek nem tartoznak szorosan a tárgyhoz. Ezért is döntöttünk úgy, hogy megkísérelünk kaput nyitni, és ez elindíthat egy olyan folyamatot, amelyben felmerülhetnek és tisztázódhatnak kérdések, elkerülhetővé válnak tragédiák, és segítséget nyújthatunk szakembereknek és laikusoknak egyaránt, hogy gondolkozzanak ezekről a kérdésekről, és ha találkoznak velük, ne legyenek tanácstalanok. Jó lenne tudni, hogy mit gondolnak olvasóink, mit tapasztalnak saját környezetükben, és milyen lehetőségeit ismerik a segítségnyújtásnak, hová fordulnak. Ez annál is fontosabb, mert az általunk feldolgozott sajtóanyagokban sehol sem találtunk még csak utalást sem arra, hogy mit tegyen az, aki maga is sértettje, vagy valamiképpen ismerője lesz gyermekek ellen elkövetett szexuális visszaéléseknek.

(A szerkesztők)

A „szexuális abúzus” kifejezést az angol nyelvből (sexual abuse) vette át a szakirodalom. Míg a „szexuális” jelzőt mindenki elfogadja, az „abúzus” szó körül gyakori a vita. Abúzus alatt azt értjük, ha valakit (vagy valamit) kihasználnak, rossz, helytelen célokra használnak fel, jogtalanul sajátítanak ki. A magyar nyelvben is nagy a megtorpanás, hiszen a „kihasználás” árnyalatainak érzékeltetésére sem áll rendelkezésünkre túl sok kifejezés.

Használatosak még a „szexuális bántalmazás”, a „szexuális visszaélés”, „szexuális kizsákmányolás” vagy „szexuális erőszak”.

Miért több a „szexuális abúzus” kifejezés, mint az előbb említettek? Mert az abúzus gyakran jár együtt az erőszakkal, de éppoly sokszor előfordul, hogy erőszaknak nyoma sincs. A „bántalmazás” nem fedi az olyan eseteket, amelyekben nem a testi fenyegetés eszközét használták, sokkal inkább a megfélemlítést, zsarolást alkalmazták. Ugyanígy, a „nemi erőszak” kifejezés szűkíti a kört, mert – ahogy a „mártír gyermek” kifejezéssel sem illethetünk minden bántalmazott gyermeket – nem minden szexuális visszaélés jár látható, bizonyítható erőszakkal.